



T.C.  
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# ÇANAKKALE EZİNE BELEDİYESİ

## 2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

**Kasım 2024**



Tel : 90 (312) 295 30 00  
Fax : 90 (312) 295 48 00



[www.sayistay.gov.tr](http://www.sayistay.gov.tr)  
[sayistay@sayistay.gov.tr](mailto:sayistay@sayistay.gov.tr)



İnönü Bulvarı No: 45  
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA



## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7. DENETİM BULGULARI.....	10



## TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu .....	2
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu .....	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu .....	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu .....	5
Tablo 7: Amortisman Ayrılmayan Maddi Duran Varlıklar .....	13
Tablo 8: Bütün Riskler Sigorta Poliçeleri Olmayan İşler .....	30



## KISALTMALAR

<b>AŞ</b>	Anonim Şirket
<b>EKAP</b>	Elektronik Kamu Alım Platformu
<b>EPDK</b>	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
<b>KDV</b>	Katma Değer Vergisi
<b>KHK</b>	Kanun Hükmünde Kararname
<b>SGK</b>	Sosyal Güvenlik Kurumu
<b>TL</b>	Türk Lirası





## **BULGU LİSTESİ**

### **A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

1. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması
2. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
3. Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması

### **B. Diğer Bulgular**

1. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi
2. Ambalaj ve Giysi Atıklarının Toplanmasına İlişkin İmtiyaz Hakkının İhalesiz ve Bedelsiz Olarak Devredilmesi
3. Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması
4. Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Sürelerinin İhalesiz Olarak Uzatılması
5. Belediye Tarafından Üretilen Konut ve İşyerlerinin Satışlarında Hatalı Uygulamalar Bulunması
6. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
7. Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması
8. Hizmet Alımı Suretiyle İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi
9. Yapım İşlerinde Bütün Riskler Sigorta Poliçelerinin Olmaması
10. Kamu Sermayeli Bankalar Dışında Vadeli Mevduat Hesabı Açılması
11. Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çanakkale Ezine Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

## 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediye organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak öngörülmüştür. Ezine Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 11 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilatı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 Başkan Yardımcısı, Meclis Üyeleri arasından atanan 1 Başkan Yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 2 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

**Tablo 1: Personel Durumu Tablosu**

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	113	28
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	56	24
Geçici İşçi	-	-
Toplam	169	52
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	87

### 1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çanakkale Ezine Belediyesi faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler çerçevesinde yürütmektedir.

Çanakkale Ezine Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

**Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu**

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	22.345.498,95	5.373.351,91	27.718.850,86	22.478.329,28	5.240.521,58	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	3.520.818,57	532.658,68	4.053.477,25	3.043.267,42	1.010.209,83	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	103.519.000,00	31.640.327,22	135.159.327,22	102.517.507,14	32.641.820,08	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00	2.932.390,23	2.067.609,77	0,00
05	Cari Transferler	0,00	6.829.363,13	1.196.314,57	8.025.677,70	3.446.314,57	4.579.363,13	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	263.284.319,35	0,00	263.284.319,35	63.779.913,23	199.504.406,12	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	500.000,00	0,00	500.000,00	178.307,04	321.692,96	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	45.000.000,00	-38.742.652,38	6.257.347,62	0,00	6.257.347,62	0,00
10	Hastalık ve Malullük	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
	<b>Toplam</b>	<b>0,00</b>	<b>450.000.000,00</b>	<b>0,00</b>	<b>450.000.000,00</b>	<b>198.376.028,91</b>	<b>251.623.971,09</b>	<b>0,00</b>

Çanakkale Ezine Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 450.000.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 198.376.028,91 TL bütçe gideri yapılmış, 251.623.971,09 TL ödenek

iptal edilmiş olup, 2024 yılına devredilen ödenek ise bulunmamaktadır.

Çanakkale Ezine Belediyesinin 2023 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde 450.000.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 450.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüştür.

**Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu**

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	30.850.000,00	22.703.078,24	0,00	22.703.078,24	73,59
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	45.900.000,00	22.717.484,48	0,00	22.717.484,48	49,49
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	32.250.000,00	1.642.650,00	0,00	1.642.650,00	5,09
05- Diğer Gelirler	165.900.000,00	78.076.043,17	0,00	78.076.043,17	47,06
06- Sermaye Gelirleri	175.100.000,00	79.506.439,14	1.850.000,00	77.656.439,14	44,35
<b>Toplam</b>	<b>450.000.000,00</b>	<b>204.645.695,03</b>	<b>1.850.000,00</b>	<b>202.795.695,03</b>	<b>45,07</b>

Buna göre, 2023 yılında net bütçe gelirleri tahmin edilene oranla %45,07 olarak gerçekleşmiştir.

**Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu**

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	22.345.498,95	22.478.329,28	100,59
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.520.818,57	3.043.267,42	86,43
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	103.519.000,00	102.517.507,14	99,03
04- Faiz Gideri	5.000.000,00	2.932.390,23	58,64
05- Cari Transferler	6.829.363,13	3.446.314,57	50,46
06- Sermaye Giderleri	263.284.319,35	63.779.913,23	24,22
07- Sermaye Transferleri	500.000,00	178.307,04	35,66
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	45.000.000,00	0,00	0,00
10- Hastalık ve Malullük Yardım Hizmetleri	1.000,00	0,00	0,00
<b>Toplam</b>	<b>450.000.000,00</b>	<b>198.376.028,91</b>	<b>44,08</b>

Buna göre, 2023 yılında net bütçe giderleri tahmin edilene oranla %44,08 olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık

seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu**

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	6.646.398,02	24.792.837,79	22.703.078,24	273,03	-8,43
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.978.448,07	11.082.589,13	22.717.484,48	23,44	104,98
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.232.292,84	3.776.215,00	1.642.650,00	69,16	-56,50
Diğer Gelirler	19.595.306,56	39.855.575,13	78.076.043,17	103,39	95,90
Sermaye Gelirleri	17.931.490,04	40.219.141,98	79.506.439,14	124,29	97,68
<b>Toplam</b>	<b>55.383.935,53</b>	<b>119.726.359,03</b>	<b>204.645.695,03</b>	<b>116,18</b>	<b>70,93</b>
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-	1.360.000,00	1.850.000,00	-	36,03
<b>Net Toplam</b>	<b>55.383.935,53</b>	<b>118.366.359,03</b>	<b>202.795.695,03</b>	<b>113,72</b>	<b>71,33</b>

Tablodaki veriler dikkate alındığında; 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 84.429.336,00 TL'lik %71,33 oranda artış göstermiştir. Bu çerçevede bütçe gelirlerinden red ve iadelerde 490.000,00 TL'lik %36,03 oranda artış, vergi gelirlerinde 2.089.759,55 TL'lik %8,43 oranda azalış, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerde 2.133.565,00 TL'lik %56,50 oranda azalış, diğer gelirlerde 38.220.468,04 TL'lik %95,90 oranda artış, sermaye gelirlerinde 39.287.297,16 TL'lik %97,68 oranda artış toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

**Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu**

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	5.741.273,49	9.353.050,46	22.478.329,28	62,91	140,33
SGK Devlet Prim Giderleri	1.019.045,29	1.482.107,12	3.043.267,42	45,44	105,33
Mal ve Hizmet Alım Gid.	20.978.273,68	46.478.575,05	102.517.507,14	121,56	120,57
Faiz Giderleri	2.934.753,33	3.941.348,39	2.932.390,23	34,30	-25,60
Cari Transferler	1.572.679,27	1.797.188,91	3.446.314,57	14,28	91,76
Sermaye Giderleri	36.416.661,38	64.610.698,87	63.779.913,23	77,42	-1,29
Sermaye Transferleri	144.833,99	180.000,00	178.307,04	24,28	-0,94
<b>Toplam</b>	<b>68.807.520,43</b>	<b>127.842.968,80</b>	<b>198.376.028,91</b>	<b>85,80</b>	<b>55,17</b>

Belediyenin bütçe gideri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 70.553.060,11 TL'lik %55,17 oranda artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 13.125.278,82 TL'lik %140,33 oranında, SGK devlet prim giderlerinin 1.561.160,30 TL'lik

%105,33 oranında, mal ve hizmet alım giderlerinin 56.038.932,09 TL'lik %120,57 oranında, cari transferlerin de 1.649.125,66 TL'lik %91,76 oranında arttığı görülmektedir. Bütçe gider kalemleri içerisinde faiz giderlerinde 1.008.958,16 TL'lik %25,60 oranında, sermaye giderlerinde 830.785,64 TL'lik %1,29 oranında, sermaye transferlerinde de 1.692,96 TL'lik %0,94 oranında azalış olduğu öne çıkmaktadır.

Faaliyet sonuçları tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı faaliyet gideri 141.076.367,21 TL, faaliyet geliri 208.017.466,50 TL olup dönem olumlu faaliyet sonucu ise 66.941.099,29 TL olarak gerçekleşmiştir.

## **1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi**

### **1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi**

Çanakkale Ezine Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

### **1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi**

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
- 1) Bilanço

- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu



idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

### **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

---

---

## 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

### **Kontrol Ortamı Standartları**

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları güncel bilgi ve farklı yaklaşımları kapsayan seminerlerin halen planlanma aşamasında olması nedeniyle kısmen yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmemiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

### **Risk Değerlendirme Standartları**

Stratejik plan hazırlanmamıştır. (5393/41 sayılı Kanun gereğince nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir.)

İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

### **Kontrol Faaliyetleri Standartları**

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılmamış olup, "görevler ayrılığı" prensibine aykırı şekilde uygulamalar mevcuttur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

---

---

## **Bilgi ve İletişim Standartları**

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata kısmen uygun hazırlanmış olup sorumluların iç kontrole ilişkin güvence beyanları açısından eksiklikleri bulunmaktadır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

## **İzleme Standartları**

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, bu konudaki çalışmaların yapılmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir.

İdarede iç denetim birimi kurulmamıştır.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

## **6. DENETİM GÖRÜŞÜ**

Çanakkale Ezine Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## **7. DENETİM BULGULARI**

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

### **A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR**

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

#### **BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması**

İdare adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinde “*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır.*

*Kayıtların belgeye dayanması esastır.*” hükmü yer almaktadır. Maddenin devamında ise taşınmazların hangi değer üzerinden kayda alınacağı belirlenmiş, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik’in “Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde; maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden geçici olarak muhasebe kayıtlarına alınacağı, daha sonra ilgili birimince fiili envanter çalışması yapılan taşınmazların muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimine verileceği ve son olarak muhasebe biriminin, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 31.12.2017 tarihi itibarıyla çıkaracağı ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılacağı düzenlenmiştir.

Taşınmazlar üzerinde yapılan denetimde, belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değerlerinin belirlenmesine yönelik herhangi bir çalışmanın olmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarının da güncel değerleri yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir

Sonuç olarak, idare adına tapuda kayıtlı olan ancak değeri hakkında herhangi bir çalışma yapılmamış olan taşınmazların, yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlerinin belirlenmesi, ilgili duran varlık hesaplarının güncel değerlerinin mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

## **BULGU 2: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması**

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca İdareye tahsis edilen ve İdarece diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlara ilişkin tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 47’nci maddesinde kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 75’inci maddesinde de benzer bir düzenleme ile belediyelere kendilerine ait taşınmazları diğer kamu idarelerine tahsis etme yetkisi verilmiştir.

Tahsis işleminin konusu olan taşınmaz mal, kamu hizmetinin ifası amacıyla ilgili idarenin kullanımına bırakıldığından tahsis yapan ve yapılan idarelerin, bu kaynakların tam ve doğru olarak raporlanmasını teminen tahsis işlemini muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188 ve 192'nci maddelerinde de tahsis edilen taşınmazların niteliğine göre, 250-Arazi ve Arsalar hesabı veya 252-Binalar hesabında takip edileceği hükmüne yer verilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 189'uncu ve 193'üncü maddelerinde ise tahsis işleminin muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Bu hükümlere göre; İdare tarafından tahsis edilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 252.02-Binalar hesabına alacak, 500.11-Net Değer hesabına borç; ayrılmış amortisman tutarlarının da 500.13-Net Değer hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdareye tahsis edilen taşınmazların ise, kayıtlı değerleri üzerinden 252.03-Binalar hesabına borç, 500.12-Net Değer hesabına alacak; ayrılmış amortisman tutarlarının da 500.13-Net Değer hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde; İdare tarafından diğer kamu idarelerine tahsis edilen 4 adet taşınmaz bulunurken, İdareye tahsis edilen 2 adet taşınmaz olduğu görülmüştür. Ancak tahsis işlemine konu edilen bu taşınmazlara ilişkin mevzuat hükümleri gereği yapılması gereken muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar gereği, idareye tahsis edilen taşınmazlar ile belediye tarafından diğer kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazların kurumun muhasebe kayıtlarında izlenmemesi ve amortisman ayrılmaması sebebiyle 250-Arazi ve Arsalar hesabı, 252-Binalar hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar hesabı, 500-Net Değer hesabı doğru veri üretmediğinden, mali tablolarda bu hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, bilançoda yer alan varlık hesaplarının güvenilir bilgi sunması için tahsis işlemine konu edilen taşınmazların muhasebeleştirilerek raporlanması gerekmektedir.

### **BULGU 3: Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması**

Amortisman tabi İdare taşınmazlarına ilişkin amortisman ayırma işlemlerinde önem arz eden duran varlık amortisman defterinin tutulmadığı ve amortisman tutarlarının gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin 187'nci maddesinin (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı, bu Yönetmelik kapsamındaki kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortisman tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiş; "Tutulacak diğer defterler" başlıklı 18'inci bölümünün 491'inci maddesinde ise Duran Varlıklar Amortisman Defteri mahalli idareler tarafından tutulacak defterler arasında sayılmıştır.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi için kullanılan 257-Birikmiş Amortismanlar hesabı da aynı Yönetmelik'in 202'nci ve 203'üncü maddelerinde açıklanmıştır.

Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Amortisman ve tükenme payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile belirlenmiş olup Tebliğin 9'uncu maddesinde de amortisman tabi her bir varlığın Tebliğ eklerinde (Ek-2) yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; amortisman ayrılmayan duran varlıklar olduğu, amortisman ayrılan varlıklarda ise muhasebede kayıtlı değerlerine nispeten oldukça düşük oranda amortisman ayrıldığı ve duran varlıklar amortisman defteri tutulmadığı tespit edilmiştir.

**Tablo 7: Amortisman Ayrılmayan Maddi Duran Varlıklar**

Hesap Kodu Tüm Düzeyler	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri	Amortismanların Toplam Değeri	Fark
251.xx.06.01.	Köprüler	1.776.137,57	0,00	1.776.137,57
251.xx.06.03.	Üst Geçitler	23.788,80	0,00	23.788,80
251.xx.08.00.	Sulama Kanalları	25.922,79	0,00	25.922,79
251.xx.09.01.	Su Kuyuları	39.106,94	0,00	39.106,94

251.xx.16.06.	Yolcu Terminalleri (Otogarlar)	118.618,78	0,00	118.618,78
251.xx.16.07.	Duraklar	39.098,59	0,00	39.098,59
251.xx.18.00.	Şamandıra, Dolfen ve Platformlar	15.120,00	0,00	15.120,00
251.xx.20.01.	Meydanlar	262.999,92	0,00	262.999,92
251.xx.20.02.	Parklar ve Yeşil Alanlar	12.832.157,24	0,00	12.832.157,24
251.xx.20.03.	Mesire Yerleri	1.893.596,60	0,00	1.893.596,60
251.xx.20.04.	Rekreasyon Alanları	601.270,33	0,00	601.270,33
251.xx.20.05.	Otoparklar	17.807,62	0,00	17.807,62
251.xx.20.06.	Pazar Yeri	27.236.179,11	0,00	27.236.179,11
251.xx.20.08.	Umuma Ait Binalar	1.666.648,66	0,00	1.666.648,66
251.xx.99.00.	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	16.345.541,52	0,00	16.345.541,52
252.xx.xx.01.99	Diğer	2.745.523,48	0,00	2.745.523,48
252.xx.xx.04.03	Kreş ve Gündüz Bakımevleri	4.226.458,94	0,00	4.226.458,94
252.xx.xx.04.12	Eğitim ve Dinlenme Binaları	492.741,37	0,00	492.741,37
252.xx.xx.04.13	Düğün, Tören ve Konferans Salonları	570.244,12	0,00	570.244,12
252.xx.xx.05.01	Spor Sahaları	512.736,94	0,00	512.736,94
252.xx.xx.06.06	Kültür ve Eğlence Merkezleri	3.262.529,87	0,00	3.262.529,87
252.xx.xx.06.99	Diğer	11.428.390,41	0,00	11.428.390,41
252.xx.xx.07.99	Diğer Binalar	57.958.589,55	0,00	57.958.589,55
253.01.01..	İletişim/Haberleşme Tesisleri	65.249,28	0,00	65.249,28
253.01.03..	Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri	220.726,08	0,00	220.726,08
253.01.99..	Diğer Tesis ve Sistemler	516.454,85	0,00	516.454,85
253.02.01..	Tarım ve Ormancılık Makineleri	9.165,60	0,00	9.165,60
253.02.02..	İnşaat Makineleri ve Aletleri	414.312,84	0,00	414.312,84
253.02.05..	Güç Elektroniği ve Basınçlı Makineler ile Aletleri	358.502,00	0,00	358.502,00
253.02.10..	Matbaacılıkta Kullanılan Makine ve Aletler	218,88	0,00	218,88
253.03.01..	Yıkama, Temizleme ve Ütuleme Cihaz ve Araçları	543,74	0,00	543,74
253.03.02..	Beslenme, Gıda ve Mutfak Cihaz ve Aletleri	7.504,16	0,00	7.504,16
253.03.05..	Tıbbi ve Biyolojik Amaçlı Kullanılan Cihazlar ve Aletler	302,98	0,00	302,98
253.03.06..	Araştırma ve Üretim Amaçlı Cihazları ve Aletleri	36.395,01	0,00	36.395,01
254.02.07..	Botlar	192.009,60	0,00	192.009,60
255.01.01..	Döşeme Demirbaşları	172.975,21	0,00	172.975,21
255.01.02..	Temsil ve Tören Demirbaşları	180.620,29	0,00	180.620,29
255.01.03..	Koruyucu Giysi ve Malzemeler	1.417.375,37	0,00	1.417.375,37
255.01.04..	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	20.096,44	0,00	20.096,44
255.01.05..	Hastanede Kullanılan Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	4.677,12	0,00	4.677,12
255.02.03..	Tekser ve Çoğaltma Makineleri	4.262,40	0,00	4.262,40
255.02.04..	Haberleşme Cihazları	28.520,61	0,00	28.520,61
255.02.06..	Aydınlatma Cihazları	113.722,64	0,00	113.722,64
255.03.02..	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	6.610,45	0,00	6.610,45
255.03.03..	Kafeterya ve Yemekhane Mobilyaları	1.816.000,57	0,00	1.816.000,57
255.04.01..	Yemek Hazırlama Ekipmanları	65.408,14	0,00	65.408,14
255.06.04..	Güzel Sanat Eserleri	21.218,69	0,00	21.218,69
255.06.05..	Kitap, Belge, El Yazmaları ve Nadir Eserler	468,12	0,00	468,12
255.06.07..	Tabletler	54.670,26	0,00	54.670,26
255.07.02..	Basılı Yayınlar	205,92	0,00	205,92
255.07.03..	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	17.625,60	0,00	17.625,60
255.08.02..	Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Ekipmanlar	311,04	0,00	311,04

255.08.04..	Okul Bahçesi ve Oyun Demirbaşları	21.809.979,45	0,00	21.809.979,45
255.09.01..	Doğa Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	1,44	0,00	1,44
255.09.02..	Salon Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	3.409.392,56	0,00	3.409.392,56
255.09.03..	Saha Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	218,88	0,00	218,88
255.10.01..	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	87.889,00	0,00	87.889,00
255.10.02..	Kontrol ve Güvenlik Sistemleri	37.815,08	0,00	37.815,08
255.10.03..	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	23.557,58	0,00	23.557,58
255.11.02..	Duvarda Sergilenen Süs Eşyaları	521,28	0,00	521,28
255.99.99..	TANIMSIZ	229.648,55	0,00	229.648,55

Tabloda amortisman ayrılmayan maddi duran varlıklara yer verilmiştir. Maddi duran varlıkların bir kısmına ilişkin amortisman ayrılmaması, bir kısmına ise taşınmazların edinim tarihleri baz alınarak amortisman ayrılmaması sebebiyle mali tablolarda 257 ve 630 no.lu hesap tutarları hatalı olarak yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Bu kapsamda; taşınmazlara ilişkin amortisman defteri tutulması, amortisman ayırma işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılması ve bu suretle mali tablolara doğru veri aktarılması gerekmektedir.

## B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

### **BULGU 1: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi**

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin belirlenmediği ve herhangi bir tahsilat yapılmadığı görülmektedir.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Geçiş hakkı" başlıklı 22'nci maddesinde;

*"Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete*



*konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar.” hükmü yer almaktadır. Adı geçen Kanun'un 25'inci maddesinde ise geçiş hakkı sağlayıcısı ile işletmeci arasındaki sözleşmenin mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile serbestçe yapılabileceği belirtilmiştir.*

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bu Yönetmelik’in “Geçiş hakkına ilişkin anlaşma” başlıklı 8’inci maddesine göre işletmeci ve Geçiş Hakkı Sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler. Ayrıca “Geçiş hakkı ücretleri” başlıklı 9’uncu maddesinde;

*“Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.”* düzenlemesi bulunmaktadır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde belediye mücavir alanları içinde kalan yerlerde bulunan telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinin durumlarının tespit edilerek geçiş hakkı ücretlerinin belirlenmesi ve buna göre tahsilatların yapılması belediyelerin görevidir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu kapsamda; İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

---

---

## **BULGU 2: Ambalaj ve Giysi Atıklarının Toplanmasına İlişkin İmtiyaz Hakkının İhalesiz ve Bedelsiz Olarak Devredilmesi**

Ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesine ilişkin belediyenin sahip olduğu imtiyaz hakkı ile idare sınırları içerisinde atık giysilerin çöp sahasına ulaşmadan toplanması amacıyla konteyner kurulması ve konteynerlerin boşaltılarak geri dönüşüme kazandırılmasına ait imtiyaz hakkının ihale yapılmaksızın ve herhangi bir bedel alınmaksızın protokolle özel bir firmaya verildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasındadır.

Belediyeler, Kanunla verilen bu görevi kendileri gerçekleştirebileceği gibi sözleşme imzaladıkları çevre lisanslı veya geçici faaliyet belgeli toplama ve ayırma tesisleri aracılığıyla da yerine getirebilmektedir. Bu durumda sözleşme imzalanan tesisler katı atıkların toplanmasını ve ayrıştırılmasını sağlarken geri kazanım yolu ile gelir elde etmiş olmaktadır.

Diğer taraftan atık giysilerin çöp sahasına ulaşmadan toplanması amacıyla giysi kumbaralarının kurularak geri dönüşüme kazandırılmasında da kamu yararı bulunmaktadır. 2886 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde kamu yararı bulunan bir durumda, bu hak sözleşmesiz ve bedelsiz olarak özel bir firmaya verilmemelidir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir. Buna göre, aynı zamanda gelir getirici bir faaliyet olan ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesi işi ile atık giysilerin geri dönüşüme kazandırılması işi anılan Kanun hükümleri çerçevesinde ihale yoluyla yapılmalıdır.

Ancak yapılan incelemede, Ezine Belediyesi ile özel bir firma arasında ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesine ilişkin olarak 09.08.2021 tarihinde bir protokol imzalandığı ve söz konusu protokolle belediyeye gelir sağlayacak herhangi bir hükme yer verilmediği, ayrıca bu kapsamda yine aynı firmaya atık giysilerin toplanması amacıyla kumbaraların kurulması ve kumbaraların boşaltılarak geri dönüşüme kazandırılması hakkının da benzer şekilde bedelsiz olarak devredildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, gelir getirici bir faaliyet olan ambalaj atıklarının toplanması işi ile atık giysilerin geri dönüşüme kazandırılması işine ait belediyenin sahip olduğu imtiyaz hakkının ihale yapılmak suretiyle devredilmesi gerekmektedir.

### **BULGU 3: Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması**

İdare tarafından ücretsiz su kullanılan ve tahakkuku yapılmayan yerlerde su sayacı olmaması nedeniyle tüketilen su miktarının ölçülemediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu belirtilmiştir. Belediyece su ücretine ilişkin tahakkuk yapılmasa da tüketilen suyun miktarının belirlenmesi için sayacın bulunması ve belli periyotlarla sayacın okunması gerekir. Böylece su tüketimine ilişkin verilerin elde edilmiş olması sağlanacaktır.

16.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin 36'ncı maddesi; "*Bedelsiz su kullanan abonelerden ibadethaneler, halk çeşmeleri ve kamu kurumları tarafından kullanılan sular sayaçtan geçirilir. Bu sayaçlar zaman aralıklarıyla okunur ve sürekli takip edilir.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, 5 adet şebekeye bağlı halk çeşmesi, 6 adet park ve bahçe, 6 adet cami, umumi ücretsiz tuvaletler ve Ezine Spor futbol sahasında da su kullanımını ölçen su sayacının bulunmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; ücretsiz kullanım sebebiyle su ücreti tahakkuk ettirilmeyen park, cami, çeşme, umumi tuvalet vb. yerlere su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

---

---

#### **BULGU 4: Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Sürelerinin İhalesiz Olarak Uzatılması**

İdare tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale ile kiraya verilen muhtelif taşınmazların kira sürelerinin, Belediye Encümen Kararı ile her yıl uzatılarak devam ettirildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazların kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde;

*"2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir. 2886 sayılı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; "Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.*

*Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır.*

---

*Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.*

*Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.*

*İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” hükümlerine yer verilmiştir.*

İlgili hükümlere binaen kamu hukuku bağlamında, belediye taşınmazlarının 3 yıla kadar kiralanmasına belediye encümenince, 3 yılı aşan kiralamalara ise belediye meclisince karar verilmesi ve kira süresi biten taşınmazlar için yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir.

Bununla birlikte 2011 yılında yasalaşan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarını düzenleyen 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında “*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır*” hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun, konut ve çatılı işyeri kiralarında sözleşmenin sona ermesinin düzenlendiği 347'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Konut ve çatılı işyeri kiralarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir*” hükmü ile on yıla kadar kira sürelerinin uzatılabileceği anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede; idare tarafından kiraya verilen toplam 211 adet taşınmazdan, 170 adetinin kira sözleşme sürelerinin dolmasına karşın kiralama sürelerinin Belediye Encümen Kararlarıyla uzatıldığı görülmüştür. 170 adet taşınmaz kiralaması içinde yer alan dükkan, mezbaha, akaryakıt istasyonu, ağırlık kantar ünitesi gibi 138 adet taşınmazın ise Türk Borçlar Kanunu'nun 347'nci maddesinde yer alan on yıllık kira uzama süresini geçtiği, kira bedellerinin emsallerine göre oldukça düşük kaldığı, ayrıca taşınmazların tümüne TÜFE oranında kira artışı yapılmadığı ve işletme hakkının devri niteliğindeki gayrimenkul kiralamalarında KDV hesaplanmadığı tespit edilmiştir. İdareye ait bu taşınmazlar çok uzun süre önce kiraya verildiği halde bu tarihten sonra hiç ihale edilmemiş ve kira sözleşmeleri günümüze kadar uzatılmıştır.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiraya verilmesine ilişkin uzatılan sözleşmelerin sürelerinin sonunda çatılı işyerleri için 6098 sayılı Kanun'daki 10 yıllık uzama süresi dikkate alınmak suretiyle, 2886 sayılı Kanun'a uygun olarak açıklık ve rekabet ilkesi çerçevesinde yeniden ihale yapılması ve taşınmazların kira bedelinin gerçek piyasa rayiçlerine göre belirlenmesi gerekmektedir.

### **BULGU 5: Belediye Tarafından Üretilen Konut ve İşyerlerinin Satışlarında Hatalı Uygulamalar Bulunması**

İdare tarafından yapılan taşınmaz satış işlemlerinde hatalı uygulamalarda bulunduğu görülmüştür.

#### **a) Taşınmazların Açık Artırma Yapılmadan ve Sözleşme İmzalanmadan Satılması**

İdare tarafından bazı taşınmazların açık artırma yapılmadan ve sözleşme düzenlenmeden satıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Arsa ve konut üretimi" başlıklı 69'uncu maddesinde belediyenin; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde, özel kanunlarına göre korunması gerekli yerler ile tarım arazileri hariç imarlı ve alt yapı arsalar üretmek; konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları trampa etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla iş birliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahip olduğu, bu amaçla bütçesinden gerekli parayı ayırmak suretiyle işletme tesis edebileceği, arsalar hariç üretilen konut ve iş yerlerinin satışının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi olmadığı, bu fıkranın uygulama esaslarının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclisleri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Anılan maddeye dayanılarak hazırlanan Belediyelerin Arsa, Konut ve İş Yeri Üretimi, Tahsisi, Kiralaması ve Satışına Dair Genel Yönetmeliğin "Arsa, konut ve iş yeri üretimi" başlıklı 5'inci maddesinde; "*Düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediyeler tarafından imarlı ve alt yapı arsalar*

---

*üretilebilir. Belediyeler tarafından öncelikle dar gelirli için farklı büyüklüklerde sosyal konutlar üretilir. Sosyal konutlar dışında, belediyelerce konut üretilip satılabilir. Bu satışlardan elde edilecek gelirden sosyal konutların finansmanına katkı sağlanabilir.”,*

Aynı Yönetmeliğin “Konut ve işyeri satışı” başlıklı 15’inci maddesinde; “*Sosyal konutlar dışındaki konutlar ile işyerlerinin satışı aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır:*

...

*d) Satış: Konut ve işyerleri açık artırma usulüyle satılır. Konut ve işyerleri, encümen tarafından önceden belirlenen fiyat üzerinden satışa sunulur ve ihale en yüksek teklifi veren istekli üzerinde bırakılır. Satışa sunulan konut ve işyerine alıcı çıkmaması halinde, yeniden ihaleye çıkarılmaksızın belirlenmiş olan fiyat üzerinden satış yapmaya belediye encümeni yetkilidir. Satışa sunulup da satılmayan konut ve işyerlerinin fiyatları, her yıl günün şartlarına göre yeniden belirlenir.”,*

“Tahsis ve satış yetkisi” başlıklı 17’nci maddesinde; “*Arsa, konut ve işyeri tahsisi, kiralama ve satışları belediye encümeni kararı ile yapılır. Belediye encümeni kişilerin dar gelirli kapsamına girip girmediğini belirlemeye, tahsis, kiralama ve satışın yapılıp yapılmamasına, satışlarda teklif edilen fiyatın yeterli olup olmadığına ve ihaleyi sonuçlandırıp sonuçlandırmamaya yetkilidir.”,*

“Sözleşme düzenlenmesi” başlıklı 19’uncu maddesinde de; “*Arsa, konut ve işyeri tahsis ve satışları ile konut kiralanmasında ilgili kişiler veya kooperatif arasında, tahsis veya satış şartları, arsa, konut ve işyerlerinin kullanım şartları, tahsis ve satışın taksitle yapılması halinde taksitlerin ödeme süresi ve vade farkı, zamanında ödenmeyen taksitlere uygulanacak gecikme faizi ile tahsis veya satışın iptal edilmesi ve diğer hükümler bir sözleşme ile düzenlenir.”* hükümleri yer almaktadır.

Bu düzenlemeler uyarınca sosyal amaçlar dışında satışı yapılan konut ve iş yerlerinin açık artırma usulüyle satılması gerektiği, yapılacak açık artırma sonucunda satışların belediye encümeni kararıyla yapılabileceği, ayrıca yapılacak satışa ilişkin tüm koşul ve yükümlülüklerin taraflar arasında düzenlenecek bir sözleşme ile belirlenmesinin şart olduğu anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede, Ezine Belediyesi tarafından idareye ait Camikebir mahallesi 103 ada 12 parselde bulunan arazi üzerinde ihale usulüyle yaptırılan ve 84 adet konut ile 6 adet iş yerini kapsayan proje dahilinde 2023 yılı sonu itibarıyla; anılan taşınmazların 43 adetinin

belediye meclisi tarafından belirlenen fiyatlar üzerinden ihale veya açık artırma yapılmaksızın doğrudan üçüncü kişilere satıldığı, bunun yanı sıra satışı yapılan 73 taşınmazdan 35 tanesi için taraflar arasında herhangi bir sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

Usulüne uygun olarak satışı ve devri gerçekleştirilmeyen kamu taşınmazlarına ilişkin olarak adli ve idari yargı mercilerince alınan kararlar dikkate alındığında, emredici hükümlere aykırı olacak şekilde gerçekleştirilen idari işlemlerin herhangi bir uyuşmazlığa konu olması halinde iptal edilebileceği ve bunun sonucunda gelişebilecek hukuki süreçler içerisinde mevzuat hükümlerine aykırı hareket eden idareler aleyhinde maddi ve manevi ciddi yükümlülüklerin ortaya çıkabileceği açıkça görülebilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; konut projesinin belediye bütçesine ilave bir yük getirmemesi amacıyla bazı taşınmazların satışının proje üzerinden henüz inşa edilmeden yapıldığı, mevzuatta bu tür satışların usulünün düzenlenmemesi gerekçesiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığında konuya dair görüş istendiği, Bakanlık tarafından söz konusu taşınmaz satışlarının 5393 sayılı Kanun ile Belediyelerin Arsa, Konut ve İşyeri Üretimi, Tahsisi, Kiralaması ve Satışına Dair Genel Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılması gerektiği cevabının verildiği, Yönetmelikte yer almayan satışa ilişkin diğer hususların bulunması halinde ise belediye meclisi kararı ile işlem tesis edilmesinin uygun olacağı ifade edildiği belirtilerek alınan belediye meclisi kararı sonrasında satışların yapıldığı belirtilmiştir. Ancak yapılan açıklamalar ile söz konusu Bakanlık görüşü dikkate alındığında gayrimenkul satışlarında projenin tamamlanıp tamamlanmamasına ilişkin mevzuatta bir ayrıma gidilmediği, idare tarafından yapılan işlemlerin anılan Yönetmelik kapsamında yer aldığı, dolayısıyla projesi tamamlanmamış olsa dahi konut satışlarının mevzuat hükümleri uyarınca düzenlenecek açık artırma neticesinde sözleşme düzenlenerek yapılmasının şart olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, taşınmaz satışlarının mevzuat hükümleri uyarınca usulüne uygun olacak şekilde ihale veya açık artırma suretiyle yapılması ve sonucunun taraflar arasında sözleşmeye bağlanması gerekmektedir.

#### **b) Belediye Tarafından Üretilen Konut ve İşyerlerinden Satışa Çıkarılanlar için Hatalı Bedel Tespiti Yapılması**

İdare tarafından anılan proje kapsamında yapılan taşınmaz satışlarında alınacak peşinat oranının düşük tutulduğu, vadeli ve yılı aşacak şekilde taksitli yapılan satışlarda ise satış bedelinin hatalı belirlendiği tespit edilmiştir.



Belediyelerin Arsa, Konut ve İş Yeri Üretimi, Tahsisi, Kiralaması ve Satışına Dair Genel Yönetmeliğinin “Konut ve işyeri satışı” başlıklı 15’inci maddesinde;

“ ...

*f) Ödeme planı: Konut ve işyeri satışlarında alınacak peşinat tutarı, satış bedelinin %50’sinden az olmamak üzere belirlenir. Kalan miktar en çok 2 yıl içerisinde ve belirlenecek plana göre ödenir. Belediye meclis kararı ile tamirat ve imalat niteliğindeki mesleklerin icrası amacıyla, küçük sanayi siteleri için, belediyelerce yapılan işyerleri, satış bedelinin en az %20’sine kadari peşin, kalan miktarı ise 10 yıl içerisinde ödenmesi şartıyla satılabilir. Bu bent kapsamında yapılan taksitli satışlar için belediye meclisince belirlenecek vade farkı uygulanır. Borcun zamanında ödenmemesi halinde sözleşme hükümlerine göre hareket edilir. Konut ve işyerlerinin satışında banka kredisi ve diğer finansman araçlarından yararlanılabilir.”,*

“Belediye meclisinin yetkisi” başlıklı 16’ncı maddesinde;

*“Belediye meclisi, dar gelirli tanımına ilişkin miktarı %25’e kadar artırmaya veya düşürmeye; tahsis ve satışlarda alınacak peşinat miktarlarını ve peşin ödemelere uygulanacak indirim oranını, tahsis ve satışlarda uygulanacak taksit süreleri ile vade farkını, yıllık kira artış oranını, satışlarda uygulanacak grup veya meslek indirim oranını belirlemeye; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun gereğince belirlenen oranı geçmemek üzere gecikme faizini tespit etmeye yetkilidir.”,*

“Yeniden değerlendirme” başlıklı 21’inci maddesinde de; *“Arsa ve konutların tahsis, kiralama ve satışlarında peşinat alındıktan sonra kalan borç miktarı her yıl bir önceki yılın tüketici fiyat endeksi ile çarpılarak yeniden değerlemeye tabi tutulur.”* hükümleri yer almaktadır.

Bu düzenlemeler uyarınca, sayılan istisnaların dışında kalan hallerde yapılacak satışlarda alınacak olan peşinat tutarının satış bedeline oranının en az %50 olacak şekilde belirlenmesi gerektiği, alınacak peşinat miktarlarını asgari oranın üzerinde kalacak şekilde belirleme yetkisi ile taksitli satışlarda vade farkının belirlenmesi sorumluluğunun belediye meclisine verildiği ve yılı aşan taksitli satış işlemlerinde peşinat alındıktan sonra kalan borç miktarının yeniden değerlemeye tabi tutulması gerektiği anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede, söz konusu proje kapsamında 2023 yılı sonu itibarıyla; taksitli olarak satılan 38 taşınmazdan 35 tanesi için asgari %50 oranının altında kalacak şekilde

peşinat tutarı öngörüldüğü, taksitli satışlar için belediye meclisi tarafından herhangi bir vade farkı belirlenmediği ve birden fazla yıla yaygın şekilde taksitli satılan 34 taşınmaz için ise kalan borç miktarının yeniden değerlemeye tabi tutulmadan tahsil edildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; yukarıda yer verilen açıklamalarla satış usulünün mevzuat kapsamında belirlenmediği gerekçesiyle satışların belediye meclisi kararı doğrultusunda yapıldığı ve fiyatların anılan Yönetmelik hükümleri çerçevesinde güncel fiyatlar üzerinden idare aleyhine bir fark oluşturmayacak şekilde oluşturulduğu belirtilerek henüz satışı yapılmayan taşınmazların ise bulgu doğrultusunda işlemler yapılarak satışa sunulacağı ifade edilmiştir. Ancak yukarıda yer verilen açıklamalar neticesinde söz konusu satışlar mevzuat kapsamına girmektedir. Dolayısıyla belediye meclisine, yapılacak taşınmaz satışlarında alınacak olan peşinat tutarının serbestçe belirlenmesi yetkisi verilmediği, taksitli satışlarda vade farkı getirilmesine ilişkin bir inisiyatif de tanınmadığı, ayrıca yılı aşan taksitli satış işlemlerinde peşinat alındıktan sonra kalan borç miktarının yeniden değerlemeye tabi tutulmasının da zorunlu olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, taşınmaz satışlarının mevzuat hükümleri göz önüne alınarak belirlenecek bedeller üzerinden yapılması gerekmektedir.

#### **BULGU 6: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması**

İdarece işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle yıllık izinlerin biriktiği görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı) tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde de, yıllık izinlerin kullanımını konusunda Kanun’a paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun’un “Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık” başlıklı 103’üncü maddesinde; 59’uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60’ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre; işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İdarelerin de düzenli olarak yıllık izinleri kullandırmaları gerekmektedir.

Yine, 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tasarruf Tedbirleri” konulu 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinin “Personel Giderleri” başlıklı bölümünde de, 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp da kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılmasının esas olduğu vurgulanmıştır.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir. Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme yapma söz konusu olacaktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde; işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de İdare bünyesinde çalışan 24 işçinin toplam 3.566 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu, bu işçilerden 14’nün kullanılmamış izin sürelerinin ise 100-311 gün arasında bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullanılması gerekmektedir.

#### **BULGU 7: Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması**

Serbest tüketici durumunda olan idarenin elektrik enerjisi ihtiyacını, ihale yapmaksızın elektrik dağıtım şirketinden karşıladığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesi uyarınca, Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde malın tanımı; "*satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve haklar*" şeklinde yapılmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 30.05.2018 tarihli ve 30436 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinde serbest tüketici, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olması nedeniyle tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi şeklinde ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin "Serbest tüketici kapsamı ve elektrik tedariki" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği, "İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 39'uncu maddesinin birinci fıkrasında da; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapabileceği belirtilmiştir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Enerji piyasası düzenleme kurulu ve kurul başkanlığı" başlıklı 5'inci maddesi altıncı fıkrasının (b) bendinde "*her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak*" EPDK'nın görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda, serbest tüketici limiti her yıl EPDK tarafından yeniden

değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir. Buna göre EPDK Kararı ile 2023 yılı için serbest tüketici limiti yıllık 1.000 kWh elektrik tüketimi ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararında, serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 13.10.2011 tarihli ve 9 No.lu Elektronik Haberleşme Hizmeti, Elektrik ve Doğalgaz Alımı Genelgesi'nde de, 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelerce, serbest tüketici olmaları halinde elektrik ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesinin esas olduğu; ancak, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanabileceği ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri ve düzenlemeler uyarınca, serbest tüketici olmaları halinde Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını ihale yoluyla veya piyasa araştırmasına dayalı olarak doğrudan temin yöntemiyle karşılamalarının esas olduğu açıktır.

Ancak yapılan incelemede, EPDK tarafından belirlenen limitin çok üzerinde yıllık tüketime sahip idarenin serbest tüketici niteliğini taşıdığı, dolayısıyla elektrik enerjisi ihtiyacını 4734 sayılı Kanun'da belirtilen usullerden biriyle karşılaması gerekirken tedarikçiden doğrudan satın aldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idarenin elektrik enerjisi ihtiyacının mevzuat hükümlerine uygun şekilde karşılanması gerekmektedir.

### **BULGU 8: Hizmet Alımı Suretiyle İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi**

İşçi olarak istihdam edilen personelin Belediye tarafından zabıta olarak çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 128'inci maddesinde; genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların, memurlar ve diğer

kamu görevlileri eliyle gördürüleceği belirtilmiş olup, Belediyelerin sunmuş olduğu zabıta hizmetlerinin de bu nitelikte olduğu aşikârdır.

Bu hususta; 11.09.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2019/27 Esas, 2019/56 Karar sayılı ve 26.06.2019 tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı’nda da; “... genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev niteliği taşıyan itfaiye hizmetinin Anayasa’nın 128. Maddesi uyarınca kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olup devletin söz konusu görevi ifa ederken anılan kamu hizmetini kamu görevlisi olmayan kişilere gördürmesine yol açacak düzenleme yapılabilmesi mümkün değildir.” denilmektedir.

Zabıta teşkilatında olduğu gibi; atama, mesleğe kabul, görevde yükselme gibi hususların ayrıca yönetmelikle düzenlendiği itfaiye hizmetlerinde de bu durum aynen geçerli olup, bu hizmetlerin dışardan hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere, itfaiye birimi gibi zabıta biriminde de kendi yönetmelikleri gereğince mesleğe kabul edilen; asli görevi olan bu hizmetleri sürekli olarak yürütmekle görevlendirilen personel istihdam edilmektedir. Bunun haricinde; belediyenin kendi şirketinde istihdam ettiği, asli görevi zabıta hizmetleri olmayan ve Belediye Zabıta Yönetmeliği’nde öngörülen şartlara tabi tutulmamış personeli hizmet alımı suretiyle zabıta olarak görevlendirebilmesi mümkün olmadığı gibi, idari kolluk yetkilerinin kullanılmasında da bazı sıkıntılara yol açacaktır. (Bu personelin ceza tutanağı düzenlemesinin hukuksuz olması gibi)

Belediyede yapılan incelemede, kadrolu ve hizmet alımı suretiyle temin edilen ve işçi statüsünde çalışan 10 adet personelin fiilen zabıta hizmetlerinde görevlendirildiği tespit edilmiştir.

Zabıta teşkilatının amacı ve mevzuatta belirtilen görevleri dikkate alındığında, kamu güvenliğine katkı sağlamak gibi bir vazifesinin de bulunduğu, bu nedenle idari kolluk görev ve yetkisi olduğu da görülmektedir. Bundan dolayı, zabıta teşkilatında görev yapanların mesleğe kabulü, atamaları, görevde yükselmeleri gibi hususlar Belediye Zabıta Yönetmeliği’nde düzenlenmiş olup, belediye şirketinde istihdam edilen işçilerin fiilen zabıta olarak görev yapmalarında açıkça mevzuata aykırılık bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Anayasanın 128’inci maddesine göre, genel idare esaslarına göre yürütülen ve süreklilik arz eden zabıta hizmetlerini yürütecek kamu görevlileri Belediye Zabıta

Yönetmeliği'ne göre istihdam edilen personel olabileceğinden, bu hizmetlerin ilgili kişilere verilmesi sağlanmalı, zabıta biriminin personel ihtiyacının giderilmesinde de Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde belirlenen sürecin işletilmesinin sağlanması gerekmektedir.

### **BULGU 9: Yapım İşlerinde Bütün Riskler Sigorta Poliçelerinin Olmaması**

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerinde bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinin olmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve iş yerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrası "*Yüklenici, iş yerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43'üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9'uncu maddesi hükümleri dahilinde; iş yerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı "inşaat sigortası (bütün riskler)", geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeye göre yapım işlerinde ihale üzerinde kalan yükleniciler, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek risklere karşı bütün riskler (all risk) sigortası; geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Ancak yapılan incelemede, idare tarafından ihale edilen ve aşağıdaki tabloda yer alan yapım işlerinde bütün riskler sigorta poliçelerinin olmadığı görülmüştür.

### **Tablo 8: Bütün Riskler Sigorta Poliçeleri Olmayan İşler**

İhale Kayıt Numarası	İhalenin Adı
2023/92908	Ezine Belediyesi Cumhuriyet Mahallesi 1 Adet Hizmet Binası Yapım İşi
2022/1434198	Ezine Belediyesi Sarısöğüt Mahallesi Köy Evi Binası Yapım İşi
2022/716967	Ezine Belediyesi Oyun Parkı ve Eğlence Merkezi Binası Yapım İşi
2022/978904	2022 Yılı Muhtelif Caddelerde Beton Parke, Kaldırım Taşı ve Begonit Taş ile Yol Kaplaması Yapılması

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihale edilen yapım işlerinde bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinin bulunması gerekmektedir.

#### **BULGU 10: Kamu Sermayeli Bankalar Dışında Vadeli Mevduat Hesabı Açılması**

Belediye mali kaynaklarının, Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nde belirtilen kamu sermayeli bankalarda açılan vadeli hesaplarda değerlendirilmediği görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında; genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda Yönetmelik'te belirtilen araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin "b" bendinde kamu sermayeli bankalar; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T. Halk Bankası A.Ş., T. Vakıflar Bankası T.A.O. ve sermayesinin yarısından fazlası doğrudan ve/veya dolaylı olarak kamuya ait olan diğer mevduat ve katılım bankaları olarak tanımlanmıştır.



Anılan Yönetmelik'in "Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma" başlıklı 6'ncı maddesinde; *"Kurumların mevduat, ters repo ve katılma hesabı olarak değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat ve ters repo faiz oranı ile katılma hesabı beklenen/tahmini getiri oranı, Ek-1'de yer alan ve ilgili vadelere karşılık gelen oranlardan daha yüksek olamaz."*

"Diğer menfaatler" başlıklı 7'nci maddesinde;

*"(1) Kurumlar mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edemez. Bankalar, bu fıkra hükmüne aykırı talepte bulunan kurumları, ilgili denetim kurumlarına ve/veya birimlerine iletmek üzere Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür."*

*"(2) Kurumların aylık ve ücret ödemeleri ile faaliyetleri kapsamında bankalara yaptırdıkları tahsilat ve ödeme işlemlerine ilişkin olarak sağladıkları havale, elektronik fon transferi (EFT), para transferi ve benzeri bankacılık hizmetleri için yapılan protokoller kapsamında ortaya çıkan ücret ve hizmet bedellerinin bankalar veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından üstlenilmesi birinci fıkra kapsamında değerlendirilmez."*

"Sorumluluk" başlıklı 9'uncu maddesinde;

*"Bu Yönetmelik kapsamında yer alan kurum yetkilileri ve muhasebe yetkilileri bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmekle yükümlü olup, bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık sebebi ile ortaya çıkabilecek zararlardan şahsen ve müteselsilen sorumludur."*

hükümlerine yer verilmiştir.

Bahsi geçen Yönetmelik'in "Diğer hususlar" başlıklı 12'nci maddesinde ise; kurumların bankalarla yapacakları protokollerde bu Yönetmelik hükümlerine uygun düzenlemeler yapmakla yükümlü oldukları ve yapılacak protokollerin sürelerinin bir yılı geçemeyeceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre belediye; her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracağı hesaplarda değerlendirmekle yükümlü bulunmaktadır. Belediyenin mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edilemeyecek ve Yönetmelik hükümlerine uyulmaması nedeniyle ortaya çıkabilecek zararlardan belediye yetkilileri ve muhasebe yetkilisi şahsen ve müteselsilen sorumlu olabilecektir.

Yapılan incelemede; İdarenin 2023 yılı kesin mizanında yer alan bilgilere göre toplam mevduatın %70'ini oluşturan 20.189.606,56 TL tutarındaki mevduatın kamu sermayeli bankalar dışındaki özel bankalarda açılan vadeli hesaplarda tutulduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin her türlü mali kaynağını kamu sermayeli bankalarda açtıracığı vadeli hesaplarda değerlendirmesi gerekmektedir.

### **BULGU 11: Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlamaması**

İdarenin mevzuat gereği kamuoyuna açıklaması gereken bilgi, belge, karar ve raporları resmi internet sitesinde yayımlamadığı görülmüştür.

5393 sayılı Kanun'un "Meclis kararlarının kesinleşmesi" başlıklı 23'üncü maddesinde yer alan "*Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.*" hükmü gereğince belediye başkanı tarafından yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun ısrarı sonucu kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin, 7 gün içinde halka duyurulması amacıyla İdarenin web sitesinden yayımlanması gerekmektedir.

Aynı Kanun'un "İhtisas komisyonları" başlıklı 24'üncü maddesinde yer alan "*Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur*" hükmü gereğince belediye meclisince kurulan ihtisas komisyonlarının raporlarının halka duyurulması amacıyla İdarenin web sitesinden yayımlanarak halka duyurulmalıdır.

Diğer taraftan; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Malî saydamlık" başlıklı 7'nci maddesinin "*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir. Bu amaçla; ... Hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması, (...) zorunludur.*" hükmü doğrultusunda kamu idarelerinin yıllık programlarının, stratejik planlar ile bütçelerinin uygulanması ve uygulama sonuçlarının ve raporlarının kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gerekmektedir.

İdarenin yukarıda yer alan hususlar dışında, kamuoyuna açıklanması gereken diğer bir konu da Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali raporlamada süreler" başlıklı 327'nci maddesinin 1'inci fıkrasında düzenlenen bilanço, faaliyet sonuçları tablosu, nakit akış

tablosu ve diğer mali tabloların Yönetmelik'te belirtilen sürelerde Belediyenin resmi internet sitesinde yayımlanması hususudur. Bu konulara ek olarak, 5393 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan rapor ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçları Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinin "*Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.*" hükmü gereğince İdarenin internet sitesinde yayımlanması gerekmektedir.

İdare hesapları üzerinde yapılan incelemelerde; kesinleşen meclis karar özetleri ve ihtisas komisyonları raporlarının, meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan rapor ile yürütülen iç ve dış denetim raporları sonuçlarının, belediyenin yıllık kurum bütçesi ile mali tablolarının kamuoyu bilgisine sunulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa katıldığı ve gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin açıklaması zorunlu bilgi, belge, karar ve raporları internet sitesinde yayımlayarak kamuoyu bilgisine sunması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI  
06520 Balgat / ANKARA  
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00  
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr  
<https://www.sayistay.gov.tr>